

AZ OKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM SZEMLÉLTETŐ FILMKIRENDELTSÉGE
filmdia sorozatából
32. szám.

A JÉG MUNKÁJA .

Földrajzi diasorozat: 10.

Készült: 1952. évben.

1. Hógerinc. Az állandó hóhatáron felül lehullott hó felhalmozódásában is követi a hegyek formáit s a hegyek gerincén végig húzódva találjuk a hógerinc vonalát. A kép az Alpok hegyvilágából való.

2. Elszakadt hóperem. A svájci Altels csucson felhalmozódó hótömeg egy része a meredek lejtőn megcsuszott és lezudult a mélybe. Az elszakadást éles peremrész mutatja.

3. Hógörgeteg. A hegyekről meginduló hógörgetegek a völgybe zúdulnak le. Fákat hurcolnak magukkal és nagy pusztítást okoznak. Az Engadin völgybe lejutó hómennyiségre jellemző, hogy a rajta lévő emberek alig látszanak.

4. Firngyűjtő medence. Az állandó hóhatár felett sziklacsucok között nagy medencékben évről-évre hatalmas hótömegek halmozódnak fel /perennáló hó/. Felszínük a napsütés hatására megolvad és beszivároghatva csonthóvá keményíti a laza havat /firn/, mely a medence fenekén a felüllévő tömegek nyomása alatt képlékennyé válik és mint jégár indul meg a lejtőn. A méreteket a kép jobb sarkában látható turistaszálló érzékelteti.

5. Jégár kezdete. Meredek lejtőn csuszik lefelé a jégár, ahogy elhagyja a firngyűjtőt. A kép baloldalán szerpentin ut vezet a firngyűjtő felé.

6. Jégár. Az Alpok Bernina csoportjában van Morteratsch gleccser. Felszíne egyenetlen, tele hasadékokkal, repedésekkel. Mellette az oldalmorénák húzódnak. Háttérben a firngyűjtő látszik. A kopár hegyoldalakon itt-ott fenyőfák emelkednek.

7. Jégár végződése, gleccserpatak. Az olvadó jégárból elinduló patakot mutatja a kép. A sok jégörlemény nagy törmeléktömegekkel terheli a patakot, azért ez kiindulásakor zátonyos, alsó szakasz jellegű, szerteágazó fejletlen mederben folyik.

8. A jégár szerkezete. A kép magyarázó szövege bemutatja: 1. a kaszkádót, 2. keresztrepedést, 3. hosszrepedést, 4. szél, vagy oldalrepedést 5. gleccserkaput, 6. gleccserpatakot, 7. oldal, - 8. közép, - 9. homlok- és végmorénát.

9. Közép és oldalmoréna. Az Unter-Aar gleccsérnél két jégár oldalmorénái az egyesülésnél középmorénává válnak. A távolodó jégár közepén sötét sávként húzódik végig a törmelékhalmoz.